

شەرقى تۈركىستان سۈرگۈندى ھۆكۈمىتى ئالىي رەھبەرلىك ھەيئىتى

2019. 16. 09

بەزى شەخسلەرنىڭ شەرقى تۈركىستان ھۆكۈمىتى نامىنى سۈلەشمە قىلىۋاتقانلىقى توغرىسىدا بايانات

شەرقى تۈركىستان جۇمھۇرىيىتىنىڭ سۈرگۈندى ھۆكۈمىتى تاكى دۆلىتىمىز رەھىمسىز خىتايىنىڭ مۇستەملىكىسىدىن قۇتۇلغانغا قەدەر شەرقى تۈركىستان خەلقىنىڭ بىردىنبىر ۋەكىلى بولۇش نىشانى بىلەن، 2004-يىلى 14- سېنتەبىردە ۋاشىنگتوندا قۇرۇلغان. بۈگۈن، شەرقى تۈركىستان سۈرگۈندىكى ھۆكۈمىتىدە ئون نەچچە دۆلەتتىن تەركىپ تاپقان 60 دىن ئارتۇق پارلامېنت ئەزالىرى، شەرقى تۈركىستاننىڭ مۇھاجىرەتتىكى جامائىتىگە ۋەكىللىك قىلىۋاتىدۇ.

ناھايىتى ئەپسۇس، شەرقى تۈركىستان سۈرگۈندى ھۆكۈمىتى ۋە ئۇنىڭ ۋەكىللىرى ھەققىدە بەزى خاتا چۈشەنچىلەر مەۋجۇت. بولۇپمۇ، ئىككى شەخس ئۆزىنى شەرقى تۈركىستان سۈرگۈندى ھۆكۈمىتىنىڭ ۋەكىللىرى دەۋالغان، نەتىجىدە شەرقى تۈركىستان خەلقىنىڭ مەنپەئەتىگە مۆلچەرلىگۈسىز زىيان بولۇۋاتىدۇ.

بىرىنچى، ئەنۋەر يۈسۈپ تۇرانى ئەپەندى، تۆت يىللىق مۇددەت بىلەن شەرقى تۈركىستان سۈرگۈندىكى ھۆكۈمىتىنىڭ باش مىنىستىرى بولۇپ سايلانغان. 2006-يىلى، ۋەزىپە مۇددىتى توشۇشتىن بۇرۇن، شەرقى تۈركىستان جۇمھۇرىيىتى قانۇنى 4- ماددىسىغا خىلاپلىق قىلغانلىقى سەۋەبلىك، پارلامېنت تەرىپىدىن بىردەك ئاۋاز بىرىلىپ قالدۇرۇلغان ئىدى. مەزكۇر قانۇندا شەرقى تۈركىستان سۈرگۈندىكى ھۆكۈمىتى ۋە پارلامېنتتىكى ھەرقانداق ۋەكىلنىڭ، ھەرقانداق شارائىتتا خىتاي ياكى خىتايىنىڭ مۇستەملىكە زېمىنلىرىنى زىيارەت قىلىشى چەكلەنگەن.

تۇرانى ئەپەندى قانۇنى تەرتىپ بىلەن قالدۇرۇلغانغا قارشى- ئۆتكەنكى 13 يىلدا- ئۆزىنى ئۇدا شەرقى تۈركىستان سۈرگۈندىكى ھۆكۈمىتىنىڭ باش مىنىستىرى جاكارلاپ كەلدى.

ئەڭ جىددىسى، تۇرانى ئەپەندى شەرقى تۈركىستانلىق بولمىغانلارنى ئۆزى ئاتىۋالغان «كابينېت» قا قوبۇل قىلغان. يېقىندا، ئۇ مۇھەممەت نۇرۇللا چېتىن ئىسىملىك تۈرك شەخسىنى ئۆزىنىڭ «مۇداپىئە ئەمىنىستىرى» ئېلان قىلغان. بۇندىن باشقا، ئىگىلەنگەن ئەھۋاللاردىن قارىغاندا چېتىن ئەپەندى، سۈرىيەدە ھەرىكەت قىلىدىغان چېچەنلەر ۋە تۈركمەنلەردىن تەركىپ تاپقان جىھاد گۇرۇپپىسىغا ئالاقىدار ئىكەن. بۇ كىشى چېچەن گۇرۇپپىسىدا «تۈركىيە شەرەپ كونسۇلى» بولغان ئىكەن.

ئۇندىن باشقا، تۇرانى ئەپەندى ۋەزىپىدىكى ۋاقتىدا 2004-يىلى نوپا بىر تىزىمغا ئېلىنغان، تۇرانى تەرىپىدىن باشقۇرۇلۇۋاتقان تور بەتلەرنىڭ بىرىدە، تۈركىستان ئىسلام پارتىيىسىنىڭ كىشىلىرىنى جىھادقا ئۇندىگەن تەشۋىقات ۋەدى ئۆلىرى قوبۇلغان. تۇرانى ئەپەندىنىڭ بارلىق بىخەستە پائالىيەتلىرى قانۇنىمىزنىڭ 30-ماددىسى-باش مىنىستىرنىڭ ۋەزىپە مۇددىتى پەقەت ئىككى قېتىم تۆت يىل بولۇدۇ (تۇرانى ئەپەندى ئەگەر قالدۇرۇلمىغان ئەھۋالدىمۇ) غانلىقى ھەققىدىكى مەزمۇنغا خىلاپ بولۇپلا قالماي، شەرقى تۈركىستان سۈرگۈندى ھۆكۈمىتىنىڭ دۆلەت تېررىتورىيەسىنى ئۆز ئىچىگە ئالغان، ھەرقانداق ئاتاقلىق تېررىتورىيە قارشى بولغان، تېجلىقپەرۋەرلىكنى ئاساس قىلغان سىياسىتىگە ۋە «بىرلا دۈشمەن (خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى)، بىرلا نىشان» شەرقى تۈركىستاننىڭ مۇستەقىللىقىنى ئەسلىگە كەلتۈرۈش) تىن ئىبارەت تۈپ سىياسىتىگە خىلاپ. شۇنى ئېنىق جاكارلايمىزكى، شەرقى تۈركىستان سۈرگۈندى ھۆكۈمىتىنىڭ يەرشارىنىڭ ھەرقانداق بىر يېرىدىكى ئىسسىق تۇقنىلاردا چېتىشىۋاتقان گورۇپپا بىلەن ئالاقىسى يوق، ھىسسىداشلىق ياكى تەرەپدارلىقىمۇ يوق. بۇلارنىڭ ھەممىسى بىزنىڭ «بىر دۈشمەن، بىر نىشان» سىياسىتىمىز بىلەن سىغىشالمايلا قالماي، دۇنيا تېجلىقىغا بولغان ئارزۇمىزنىڭكىمىز، ھەتتا دۇنيا تېجلىقىنىڭ ئاۋانگارد جەڭچىسى بولۇشقا تەييار تۇرۇشتەك تەشەببۇسىمىز بىلەنمۇ سىغىشالمايدۇ.

ئىككىنچى شەخس تۈركىيىدىكى ئىسمائىل چىڭگىز ئەپەندى، سۈرگۈندى ھۆكۈمەتتە 2009-يىلدىن تاكى چېكىندۈرۈلگەن 2019-يىل 21-ئاپرېلغا قەدەر باش مىنىستىرلىق ۋەزىپىسى تۈتىگەن. مەلۇم باياناتتا شەرقى تۈركىستاننى «خىتاينىڭ شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونى» دەپ ئاتاپ، پۈتكۈل سىياسىي داۋامنىڭ مەنىسىنى يوققا چىقارغان ۋە خاتالىقنى قوبۇل قىلىشنى رەت قىلغانلىقى ئۈچۈن چېكىندۈرۈلگەن. ئۇنىڭ ناتوغرا قىلمىشى ۋە قانۇنىي تەرتىپ بويىچە چېكىندۈرۈلگەندىن كىيىنكى ئايلاردا-تۇرانى ئەپەندىگە ئوخشاش-تۈزۈنى داۋاملىق باش مىنىستىر دەپ ئاتاپ سۈرگۈنسىمەن قىلىشى ۋە شەرقى تۈركىستان سۈرگۈندى ھۆكۈمىتىدىكى بەزى ۋەكىللەرنى «مەركىزى ئاخبارات ئىدارىسى/پىنتاگوننىڭ ئادىمى» دەپ تۆھمەت قىلىشلىرىمۇ ئۇنىڭ بۇنداق بىر ۋەزىپىگە لايىقەتسىز كىشى ئىكەنلىكىنى دەلىللەمەكتە. چىڭگىز ئەپەندى غەرىپكە قارشى ۋە ئامېرىكىغا قارشى تەشۋىقات قىلىپ ھۆكۈمىتىمىزنى قىيىن ۋەزىيەتكە چۈشۈرۈپ قويۇشقا تىرىشماقتا. ئۇنىڭ بۇ خىل مەيدانىمۇ ھۆكۈمىتىمىزنىڭ مەيدانى بولالمايدۇ. يەنە تەكىتلەيمىزكى، بىزنىڭ تاجاۋۇزچى خىتايلاردىن باشقا دۈشمىنىمىز يوق! يېقىندا، ئۇ مۇھاجىرەتتىكى شەرقى تۈركىستان خەلقىنى ئافغانىستانغا بېرىپ خىتايغا قارشى ئۇرۇشقا چاقىرىق قىلىشتەك ئالدامچىلىقنى قىلدى. بۇ قارىماققا خەلقنى تاجاۋۇزچىلارغا قارشى كۆرەشكە يېتەكلىمەكچىدەك كۆرۈنۈشمۇ، ئەمەلىيەتتە نادان ياشلىرىمىزنى تۇيۇق يولغا باشلايدىغان دۈشمەنلىكتۇر.

قانۇنىي تەرتىپ بويىچە چېكىندۈرۈلگەنلىكىنى قوبۇل قىلىشنى رەت قىلغانلىقى، داۋاملىق ھۆكۈمەتكە قارشى بۇزغۇنچۇلۇق پائالىيەتلىرىنى داۋام قىلغانلىقى، ھۆكۈمەت ئەزالىرىنىڭ نۇرغۇنلىرىغا تۆھمەت ۋە ھاقارەتلىك ئىبارەتلەرنى ئىشلىتىپ ھۇجۇم قىلىشتىن توختىمايۋاتقانلىقى، خەلقىمىزنى ئافغانىستانغا بەرىگەر دەپ بېھۇدە ئىنكاسى سەۋەپلىك (ئۇلارنىڭ ھاياتىغا خەۋپ يەتكۈزۈمەكچى)، 2019-يىل 30-ئاۋغۇست جۈمە كۈنى ئىسمائىل چىڭگىز ئەپەندى شەرقى تۈركىستان سۈرگۈندى پارلامېنتىدىن مەڭگۈلۈك چېكىندۈرۈلدى.

بىز يەنە بىر قېتىم -خەلقارا جەمئىيەت، خەلقارا تېررورىزمغا قارشى تەتقىقاتچىلار ۋە شەرقى تۈركىستان خەلقىگە-ناھايتى ئېنىق قىلىپ بايانات بىرىمىز: ئەنۋەر يۈسۈپ تۇرانى، چىڭگىز ئەپەندىلەر ۋە ئۇلارنىڭ ھەمئىھۇدلىرى ھېچقاچان شەرقى تۈركىستان سۈرگۈندى ھۆكۈمىتىگە ۋەكىل بولالمايدۇ، شەرقى تۈركىستان خەلقىگە ۋەكىللىك قىلىدىغان سالاھىيىتى يوق.

مەزكۇر باياناتنامە يەنە ئەنۋەر يۈسۈپ تۇرانى ئەپەندى بىلەن ئىسمائىل چىڭگىز ئەپەندىلەرنىڭ، شەرقى تۈركىستان سۈرگۈندى ھۆكۈمىتى بىلەن ھەرقانداق مۇناسىۋىتى بارلىقىنى داۋاملىق جاكارلاشتىن دەرھال توختۇشى ئۈچۈن ئاگاھلاندۇرۇش رولىنى ئۆتەيدۇ.

<p>خاجى مامۇت، باش مىنىستىرنىڭ</p> <p>ئۈمىت ئۇيغۇر، مالىيە مىنىستىرى</p> 	<p>ئابدۇلەھەد نۇر، باش مىنىستىر</p> <p>سالىھ خۇدايار، تاشقى ئىشلار مىنىستىرى</p> 	<p>غۇلام ئوسمان، دۆلەت رەئىسى</p> <p>ئىليار شەمسەددىن، پارلامەنت رەئىسى</p>
---	---	--